

Copyright Mahmud Al Hakim, mahmud@dynamics.se, 2014

2

- Copyright Mahmud Al Hakim, mahmud@dynamos.se, 2014

Copyright Mahmud Al Hakim, mahmud@dynamicos.se, 2014

-
- A diagram illustrating the relationship between CSS and HTML. At the top is a box labeled "CSS". Below it, three arrows point from the "CSS" box to a stack of four boxes labeled "HTML". The "HTML" boxes are stacked on top of each other, with the topmost box being the largest and most prominent.

HTML

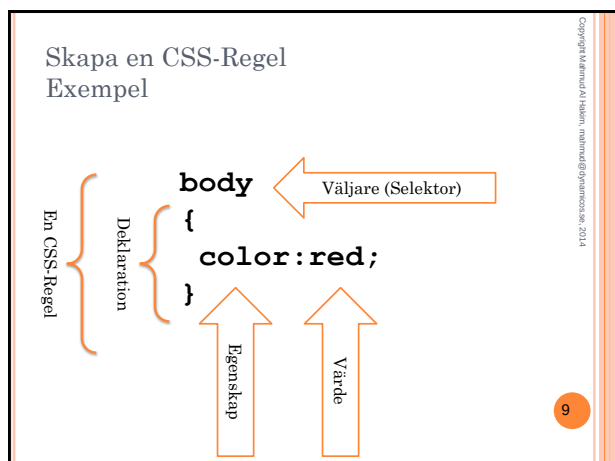
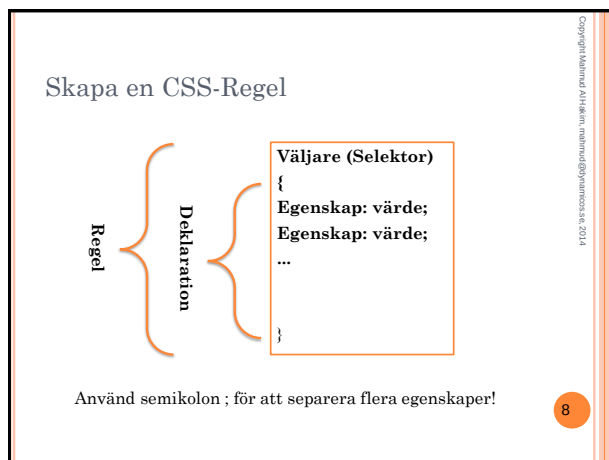
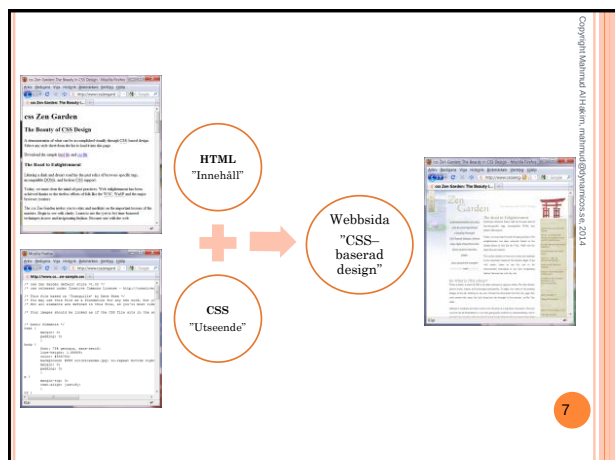
- CSS

- Kom ihåg!***

Copyright Mahmud Al-Hakim, mahmud@dynamicos.se, 2014

CSS ZEN GARDEN
The Beauty of CSS Design

- Coşyngyzyýet: Mahmud Ali Hakin, mahmud@dynamicos.s.e, 2014

Koppla HTML och CSS

Metod 1: Intern CSS

Kallas även Inbäddad format eller Rubrikformat

- Skriv CSS-reglerna i dokumenthuvudet i taggen `<style>`

```
<!doctype html>
<html>
<head>
  <title>CSS</title>
  <style type="text/css">
    body {
      color:red;
    }
  </style>
</head>
<body>
  Lite text i kroppen.
</body>
</html>
```

Copyright Matsurud Arheim, matmur@gyrmos.se, 2014

10

Koppla HTML och CSS

Metod 2: Extern CSS

- Skriv CSS-reglerna i en separat CSS-fil (t.ex. style.css)
- Länka till CSS-filen med hjälp av en taggen `<link>`

index.html

style.css

```
<!doctype html>
<html>
<head>
  <title>Hemsida med CSS</title>
  <link href="style.css"
    rel="stylesheet" type="text/css">
</head>
<body>
  Lite text och annat smått och gott!
</body>
</html>
```

```
body{
  color:red;
}
```

Copyright Matsurud Arheim, matmur@gyrmos.se, 2014

11

Koppla HTML och CSS

Metod 3: Inline CSS

Kallas även Inbyggda eller Infogade CSS

- Inline CSS innebär att man skriver CSS-egenskaper direkt i HTML-taggar med hjälp av attributen `style`.
- Exempel

```
<p style="color:blue;">
  Blå text och lite annat smått och gott.
</p>
```

- OBS!

Grundtanken är att separera innehåll från utseende därför bör man använda denna teknik i undantagsfall!

Copyright Matsurud Arheim, matmur@gyrmos.se, 2014

12

`/* Kommentarer i CSS */`

- Kommentarer i CSS anges mellan `/*` och `*/`

`/*` En kommentar kan placeras var som helst i koden vilket gör det lättare att senare förstå vad som var tanken bakom en viss kod.
Du kan även använda en kommentar för att bortkommentera kod! `*/`

13

Teckensnitt och textformatering

- Egenskapen **font-family** ändrar standard teckensnitt.
- **font-size** sätter teckenstorlek.
 - Storleken anges i följande enheter:
 - **px** : pixlar (bildskärmsupplösning)
 - **pt** : punkter (1 pt = 1/72 tum)
 - **in** : tum (inch)
 - **cm** : centimeter
 - **mm** : millimeter
 - **pc** : pica (1 pc = 12 punkter)
 - **%** : Procent (relativ till andra element)
 - **em** : Relativ storlek. Ex. Om webbläsaren standard-teckenstorlek är 16px då blir 1em = 16px, 2em = 2x16 = 32px, 1.5em=? (Räkna ut själv!)
- Egenskapen **color** sätter teckenfärg. Här kan du ange färgnamn, hexnummer eller RGB-värde.
- Med egenskaper **font-style** kan du ange *kursivstil*.
- Med egenskaper **font-weight** kan du ange **fetstil**.
- Med egenskaper **font-variant** kan du ange SMALL-CAPS (KAPTÅLER).

14

CSS Web Safe Fonts – Olika familjer!

Serif Fonts	Sans-Serif Fonts	Monospace Fonts
Georgia, serif	Arial, Helvetica, sans-serif	"Courier New", Courier, monospace
"Palatino Linotype", "Book Antiqua", Palatino, serif	Arial Black, Gadget, sans-serif	
	"Comic Sans MS", cursive, sans-serif	
	Impact, Charcoal, sans-serif	
	"Lucida Sans Unicode", "Lucida Grande", sans-serif	
	Tahoma, Geneva, sans-serif	
	"Trebuchet MS", Helvetica, sans-serif	"Lucida Console", Monaco, monospace
"Times New Roman", Times, serif	Verdana, Geneva, sans-serif	

Läs mer: http://www.w3schools.com/cssref/css_websafe_fonts.asp

15

Textformatering - Exempel

```
p{
  font-family:Verdana, Geneva, sans-serif;
  font-size:10px;
  font-style:italic;
  color:green;
}
```

Kom ihåg!
Det är lättare att läsa sans-serif på en datorskärm.
Tips: http://www.w3schools.com/css/css_font.asp

T
sans-serif

T
Serif

T.1
monospace

16

Formatera rubriker

```
h1{
  font-family:Arial, Helvetica, sans-serif;
  font-size:18px;
  color:blue;
}
h2{
  font-family:Arial, Helvetica, sans-serif;
  font-size:16px;
  color:blue;
}
```

17

Gruppering (Kombinera selektorer)

- Gruppering innebär att man använder samma regel (deklaration) till flera olika taggar

```
h1,h2{
  font-family:Arial, Helvetica, sans-serif;
  color:blue;
}
h1{
  font-size:18px;
}
h2{
  font-size:16px;
}
```

18

Textjustering

- Justera text med egenskapen **text-align**

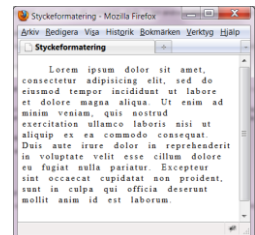
```
body{
  text-align:center; /* centrerar allt */
}
h1{
  text-align:right;
  /* högerjusterar alla huvudrubriker */
}
h2{
  text-align:left; /* Vänsterjustera! */
}
p{
  text-align:justify;
  /* marginaljusterar alla stycken */
}
```

19

Styckeformatering

- Word-spacing**
Anger ordmellanrum dvs. avstånd mellan orden.
- Letter-spacing**
Ökar eller minskar avståndet mellan bokstäver eller tecken.
- Text-indent**
Anger ett indrag på styckets första rad.
- Line-height**
Anger radhöjden. Sätter du ett större värde än "normal" på ett stycke blir det större mellanrum mellan textraderna.

```
p {
  word-spacing: 10px;
  letter-spacing: 3px;
  text-indent: 50px;
}
```


20

Förkortade font-egenskaper "The font shorthand property"

- Med hjälp av egenskapen **font** kan du ange värden för flera egenskaper i en enda rad.
- Följande värden kan ställas (i ordning)
 - font-style
 - font-variant
 - font-weight
 - font-size/line-height
 - font-family
- font-size** och **font-family** är obligatoriska!
- Exempel

```
p{
  font:italic bold 0.75em/1.5em Georgia,serif;
}
```

21

Bakgrundsfärger

- Egenskapen **background-color** ändrar bakgrundsfärgen.

```
body{
  background-color:gold;
}
h1{
  background-color:white;
}
p{
  background-color:silver;
}
```


22

CSS Övningar

- Skapa en enkel hemsida med en huvudrubrik (h1) och ett stycke (p).
- Ändra sidans bakgrundsfärg (valfri färg).
- Formatera rubriken med Arial, 1.5em och valfri teckenfärg.
- Centrera rubriken.
- Formatera stycket med Verdana, 0.75em och valfri teckenfärg.

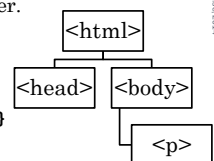
23

Arv

- Arv är en viktig princip i CSS
- Ett "barn-element" är ett element (en tagg) som skrivs inuti ett annat element.
- Barn ärver förälderns egenskaper.
- Exempel

```
body {color:green; }
p {font-family:Verdana; }
```

- Här ärver p egenskapen color från body

24

Arvselektorer

- Arvselektorer används för att välja element som är avkomlingar till andra element. Exempel:

```
a {color:#000; }  
li a {text-decoration: none;}
```

- Här sätts färgen (svart) på alla länkar och sedan tas understrykningen bort enbart från länkar inuti listelement.

25

Vad betyder Cascading?

- Cascading (kaskaden eller kaskadkoppling) innebär att stilmallar kan överlappa varandra!
- Ibland kan flera egenskaper säga emot varandra. För att lösa detta behöver webbläsaren följa en "Kaskadordning" (Prioritetsordning) som anger i vilken ordning olika egenskaper ska gälla.

Kom ihåg!
CSS har stöd för
Överlappande regler!

26

Olika typer av stilmallar

- Webbläsarmallar**
Webbläsarens *standardmallar* t.ex. Teckenstorlek i de flesta webbläsare är 16px.
- Användarmallar**
En användare som besöker webbplatsen kan skapa egna stilmallar d.v.s. ändra webbläsarens standardmallar.
- Författarmallar**
Dessa är webbdesigners mallar och kallas för *huvudmallar*! Dessa kan placeras i
 - Separata CSS-filer.
 - Taggen *style* i head.
 - Attributet *style* inuti en tagg.

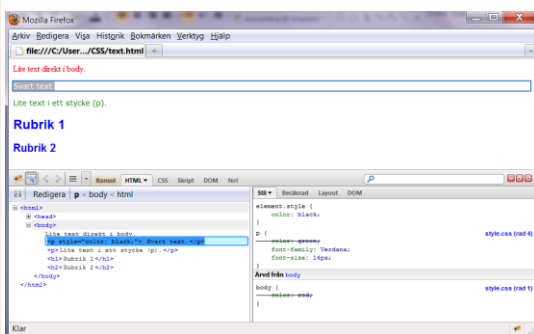
27

KASKADORDNING

28

INSPEKTERA ARV OCH KASKADEN I FIREFOX MED HJÄLP AV FIREBUG.

29

CSS klasser

- Du kan dela in dina regler i olika klasser.
- Detta underlättar strukturering av webbsidan.
- Med klasser specificerar man en regel som kan **återanvändas**.
- En klass kan användas i valfritt HTML-element.
- Klasser ger möjlighet att skapa ett enhetligt utseende!
- Använd CSS klasser om du t.ex. vill att olika stycken skall se olika ut!

30

Skapa en klass

```
...  
<style>  
.centrera {  
text-align: center;  
}  
</style>  
</head>
```

Observera punkten

```
<body>  
<p class="centrera">Centrerad text</p>  
</body>
```

Här används klassen

OBS!
Klassnamn får inte påbörjas med en siffra

31

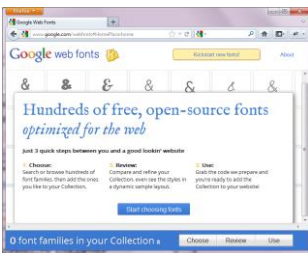
Övning

- Skapa ett HTML-dokument som innehåller 3 stycken (3 p-taggar)!
- Skapa en CSS-klass som ändrar teckensnitt och formaterar text med kursivstil. Namnge klassen som **ingress**.
- Koppla klassen till det första stycket i dokumentet!

32

Google web fonts

- Google web fonts är en gratis tjänst som erbjuder icke-standard typsnitt som webbdesigners kan enkelt använda på webbsidor.
- <http://www.google.com/webfonts>

33

FÖRHANDSGRANSKA FONTER

Word Sentence Paragraph
Preview Text: Grumpy wizards make t Size: 72 px Sorting: Trending

- Du kan förhandsgranska ett ord, en mening eller ett stycke.
- Du kan ange eget text.

34

Steg 1: Choose

- Välj en eller flera fonter genom att klicka på knappen "Add to Collection"

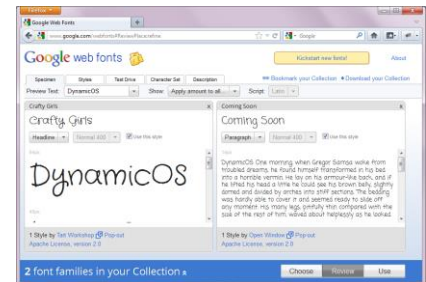

2 font families in your Collection
Crafty Girls Normal 400 X
Coming Soon Normal 400 X

35

Steg 1: Review

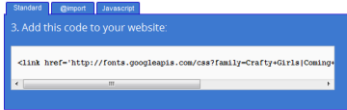
- Klicka på knappen "Review" för att gå igenom dina valda fonter!

36

Steg 3: Use

- Klicka på knappen "Use" för hämta koderna!

- Kopiera link-taggen och klistra in i HTML-dokumentets huvud (head-taggen)
- Använd CSS-egenskapen *font-family* för att välja en font t.ex.
font-family: 'Crafty Girls', cursive;

37

Tips: Skugggeffekt i CSS 3

- Egenskapen **text-shadow** lägger till skugga.
- OBS! Stöds inte i IE9 och tidigare versioner!
- Exempel

```
h1{
  font-family: 'Tangerine', serif;
  font-size: 48px;
  text-shadow: 4px 4px 4px #aaa;
}
```

Making the Web Beautiful!

- Tips!
- https://developers.google.com/webfonts/docs/getting_started?hl=sv-SE
- http://www.w3schools.com/cssref/css3_pr_text-shadow.asp

38

Boxmodellen - Introduktion

- Boxmodellen är en av de viktigaste grundbegreppen i CSS.
- Boxmodellen används för att bl.a. ange bredd, höjd, utfyllnad (padding), kantlinjer (border) och marginaler på HTML-element.
- Alla CSS-baserade webbsidor består av ett antal boxar!

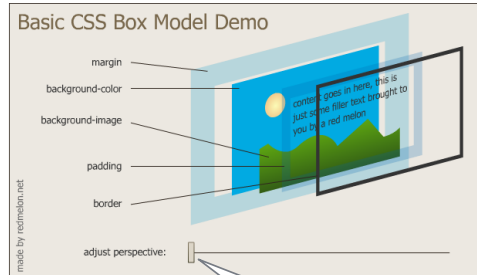

http://www.w3schools.com/css/css_boxmodel.asp

39

TIPS

http://www.redmelon.net/tstme/box_model

Dra i reglaget

40

Margin och Padding

- **Margin** anger marginaler d.v.s. avståndet mellan kanten på ett element och ett annat element.
- **Padding** anger utfyllnaden d.v.s. avståndet mellan innehållet i ett element och elementets kant.

41

MARGIN – EXEMPEL 1

margin:100px;
anger 100 pixlar på topp-, höger-, botten- och vänster-marginaler!
Alltså samma som
margin-top: 100px;
margin-right: 100px;
margin-bottom: 100px;
margin-left: 100px;

42

MARGIN – EXEMPEL 2

```
1 <html>
2 <head>
3   <title>Marginaler</title>
4   <style type="text/css">
5     body{
6       margin:0
7     } /* Nollställer marginaler i body */
8
9   <body>
10    <p>
11      background-color: #FFC;
12      height: 50px;
13      margin: 100px 200px;
14    </p>
15  </body>
16 </html>
```

margin:100px 200px;
anger 100 pixlar på topp och botten marginaler.
Och 200 pixlar på höger och vänster marginaler!
Alltså samma som
margin-top: 100px;
margin-right: 200px;
margin-bottom: 100px;
margin-left: 200px;

Tips!
http://www.w3schools.com/css/css_margin.asp

43

Ett sätt att centrera ett block

- Automatiska marginaler till höger och vänster och en fast bredd centerar ett block.
- Exempel

```
.container{
  width: 960px;
  margin: 0 auto;
}
```

44

Padding - Exempel

padding: 50px;
Anger 50 pixlar på topp-, höger-, botten- och vänster-padding.

top
bottom

right
left

padding: 20px 10px;
Anger 20 pixlar på topp- och botten-padding och 10 pixlar på höger- och vänster-padding!

45

Kortformer för margin och padding

padding: 10px 20px 30px 40px;
margin: 10px 20px 30px 40px;
Anger 10 pixlar topp, 20 pixlar höger, 30 pixlar botten och 40 pixlar vänster margin/padding.

46

KANTLINJER

border-width

border-style

border-color

border: 1px solid #000

47

OLIKA STILAR PÅ KANTLINJERNA I CSS
SNYGGT :-)

- Solid
- Dotted
- Dashed
- Double
- Groove
- Ridge
- Inset
- Outset

48

CSS Grundkurs

8

KANTLINJER - FLERA EXEMPEL

En kantlinje under Rubrik 1

```
h1 {  
  border-bottom-width: thin;  
  border-bottom-style: groove;  
  border-bottom-color: #906;  
}
```

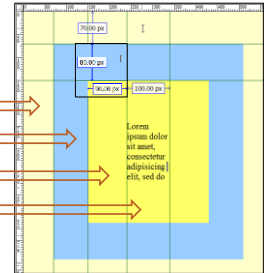
Runda hörn i CSS3

```
.rund{  
  border: 2px solid #CCC;  
  border-radius: 25px; /* OBS! CSS3 */  
  padding: 20px;  
  width: 200px;  
}
```

49

BOXMODELLEN - EXEMPEL

```
body {  
  background-color: #FFC;  
  margin: 0;  
}  
p {  
  margin: 70px;  
  border: 80px solid #9CF;  
  padding: 90px;  
  width: 100px;  
  background-color: #FF6;  
}
```

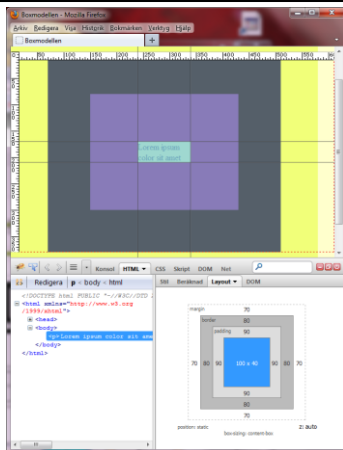

Tips: <http://www.w3.org/TR/CSS21/box.html>

50

Tips!
Undersök
Boxmodellen i
Firebug

1. Starta Firefox
2. Starta Firebug
3. Klicka på fliken Layout

51

KANTLINJER RUNT BILDER

52

Kantlinjer runt bilder - Exempel

```
.solidkant {  
  border: 1px solid #ccc;  
}  
  

```

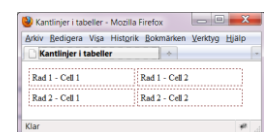
53

CSS TABELLER "FORMATERA KANTLINJER I TABELLER"

```
1 <html>  
2 <head>  
3 <title>Kantlinjer i tabeller</title>  
4 <style type="text/css">  
5 td {  
6   border: 1px dashed #600;  
7 }  
8 </style>  
9 </head>  
10 <body>  
11 <table width="400" border="0"  
12   cellpadding="5" cellspacing="5">  
13   <tr>  
14     <td>Rad 1 - Cell 1</td>  
15     <td>Rad 1 - Cell 2</td>  
16   </tr>  
17   <tr>  
18     <td>Rad 2 - Cell 1</td>  
19     <td>Rad 2 - Cell 2</td>  
20   </tr>  
21 </table>  
22 </body>  
23 </html>
```

border-width
border-style
border-color

border: 1px dashed #600

54

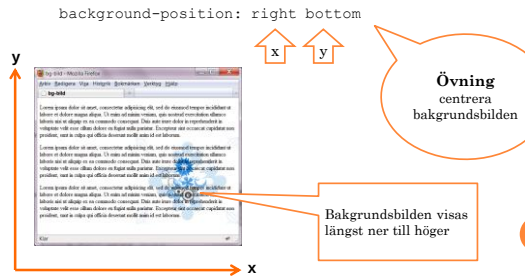
Bakgrundsbilder

- **background-repeat** anger hur bakgrundsbilden ska visas på sidan. Standardinställningen är upprepning (**repeat**) alltså bilden upprepas sida vid sida och över och under.
- Värdet **no-repeat** visar bakgrundsbilden en gång.
- **repeat-x** upprepar bakgrundsbilden i horisontell ledd.
- **repeat-y** upprepar bakgrundsbilden i vertikal ledd.

55

Egenskapen background-position (x,y)

- **background-position** anger placeringen av bakgrundsbilden
- Exempel:

56

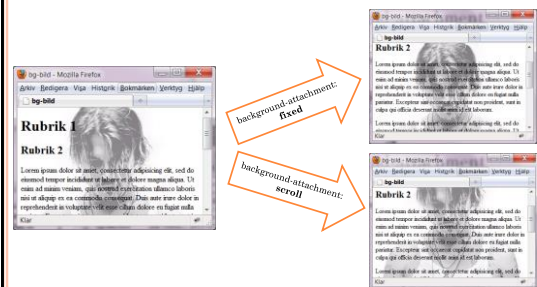
Egenskapen background-repeat

Copyright Mahmud Al-Hakim, Mahmud@dynamos.se, 2014

Egenskapen background-attachment

- **background-attachment** anger om bakgrundsbilden ska ha en fast placering (**fixed**) eller rullas med innehållet (**scroll**).

58

Block- och Rad-element (Inline-element)

- Blockelement visas normalt som textblock med radbrytningar och marginaler före och efter, tex. Rubriker, stycken och citatblock.
- Radelement (inline) visas inte som block. Innehållet visas i den aktuella raden och det visas inga radbrytningar och marginaler före och efter, tex. strong, em och a (länkar).
- Med hjälp av egenskapen **display** kan du ändra block till inline och vice versa, t.ex.

```
a {
  display: block;
}
```

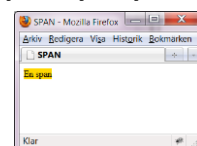
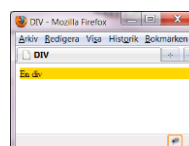
59

CONTAINER-ELEMENT

- **Div** är ett blockelement.
- **<div>** är en container som upptar hela området som ska formateras med CSS.
- **Span** är ett inline-element.
- **** är en container som bara formaterar ett område lika stort som innehållet.

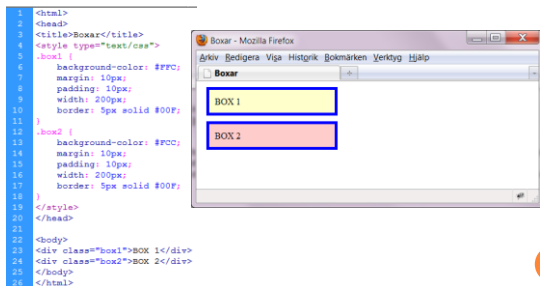
```
div {
  background-color: gold;
}
<div>En div</div>
```

```
span {
  background-color: gold;
}
<span>En span</span>
```


60

BOXMODELLEN SKAPA BOXAR MED DIV-TAGGAR

61

Id-regler

- Id-regler används oftast för att bygga CSS-baserade menyer och sidlayouter.
- Id-regler får inte återanvändas!
- Id används för endast ett HTML-element.

betyder
Id-Regel
(Id-väljare/
Id-selektor)

Attributet id
används för
att koppla

```

#logo {
  font-family:Georgia;
  font-size:26px;
  color:#CC3300;
}

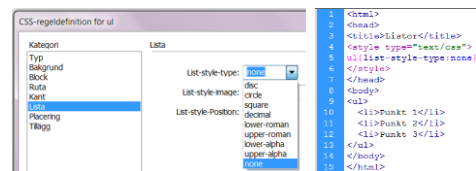
```

```
<div id="logo">LOGOTYP</div>
```

62

CSS Listor

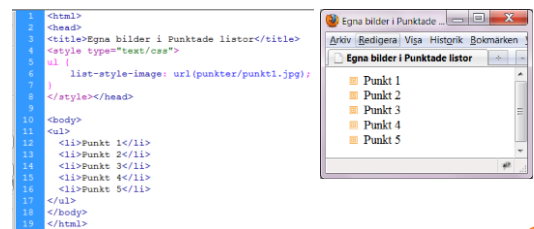
- Punktlistor och Nummerade listor kan formateras med CSS.
- Egenskapen **list-style-type** anger listelemens format (punkter eller siffror).
- De flesta typerna är identiska med attributet **type** i HTML!
- list-style-type:none** tar bort punkterna

63

Egna bilder i punktade listor

- Med egenskapen **list-style-image** kan du ange en anpassad bild för alla punkter.

64

Vertikala CSS menyer

- En navigeringsmeny i CSS består av två delar:
 - En punktlista med länkar till andra sidor på webbplatsen.
 - En CSS formatmall som formaterar alla element i listan t.ex. ul och a.

65

Att skapa en vertikal CSS-menü Steg 1

- Skapa en UL-lista i HTML-dokumentet. Markera ul-taggen med ett ID-attribut tex. **<ul id="navigation">**
- Tips! Nummerteknet (#) används för att aktivtera "tomma länkar" i webbläsaren!

```

<ul id="navigation">
  <li><a href="#">Hem</a></li>
  <li><a href="#">Om oss</a></li>
  <li><a href="#">Tjänster</a></li>
  <li><a href="#">Portfolio</a></li>
  <li><a href="#">Kontakt</a></li>
</ul>

```

- [Hem](#)
- [Om oss](#)
- [Tjänster](#)
- [Portfolio](#)
- [Kontakt](#)

66

Att skapa en vertikal CSS-meny Steg 2

- Förberedd CSS-kod med selektorerna för formatering av alla element i listan.
- Identifieraren **#navigation** används för att vara säker på att formatera just denna specifika lista och inte alla listor och länkar i dokumentet!

```
ul#navigation { }  
ul#navigation a { }  
ul#navigation a:hover { }
```

67

Att skapa en vertikal CSS-meny Steg 3

- Formatera UL-taggen.
- Här behöver vi nollställa marginaler och ta bort punkterna med egenskapen **list-style-type**

```
ul#navigation  
{  
    margin:0;  
    padding:0;  
    list-style-type:none;  
}
```

[Hem](#)
[Om oss](#)
[Tjänster](#)
[Portfolio](#)
[Kontakt](#)

68

Att skapa en vertikal CSS-meny Steg 4

- Formatera A-taggen!
- **<a>** är ett inline-element dvs. formaterar ett område lika stort som innehållet. För att ändra till blocknivå använder vi **display:block**;
- Ta bort understrykning med **text-decoration:none**;
- Ändra teckenfärg, bakgrundsfärg, bredd, padding och kantlinjer!

```
ul#navigation a{  
    display:block;  
    text-decoration:none;  
    color:#fff;  
    background-color:#036;  
    width:100px;  
    padding:10px;  
    border-bottom:1px solid #fff;  
}
```

Hem
Om oss
Tjänster
Portfolio
Kontakt

69

Att skapa en vertikal CSS-meny Steg 5

- Lägg till en överrullning (Hover-effekt)
- Använd **a:hover** för att ändra utseendet på länkar när musmarkören förs över dem.
- Här räcker det att ändra teckenfärg och bakgrundsfärg.

```
ul#navigation a:hover  
{  
    color: #000;  
    background: #69C;  
}
```

Hem
Om oss
Tjänster
Portfolio
Kontakt

70

TIPS! LISTAMATIC *Listamatic* one list, many options [HTTP://CSS.MAXDESIGN.COM.AU/LISTAMATIC/](http://css.maxdesign.com.au/listamatic/)

Eric Meyer's Simple Separators

Item one
Item two
Item three
Item four
Item five

Rollover horizontal list

Item one Item two Item three Item four Item five

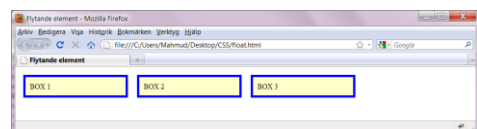
Eric Meyer's navbar

Item one Item two Item three Item four

71

Flytande element (float)

- Egenskapen **float** anger om ett visst element ska ligga till vänster eller till höger i förhållande till andra element.

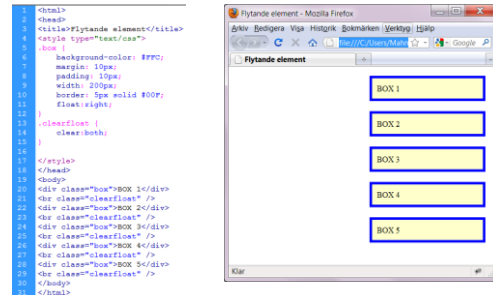
```
<body>  
<div class="box">BOX 1</div>  
<div class="box">BOX 2</div>  
<div class="box">BOX 3</div>  
</body>
```

```
.box {  
    background-color: #FFC;  
    margin: 10px;  
    padding: 10px;  
    width: 200px;  
    border: 5px solid #00F;  
    float: left;  
}
```

72

Rensa flytande element (clear)

- Egenskapen **clear** rensar flytande element d.v.s förhindrar element att flyttas till vänster eller till höger.

73

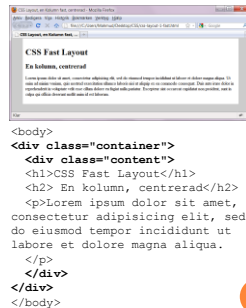
CSS LAYOUTER

74

CSS Fast Layout - En kolumn, centrerad

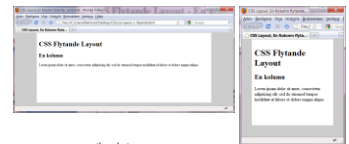
```
body {
margin: 0;
padding: 0;
background: #CCC;
}
/* Container är en behållare som
omsluter alla element */
.container {
width: 800px;
/* Fast bredd anges i pixlar */
margin: auto;
/* Automatiske marginaler
tillsammans med bredden centrerar
layouten */
background: #FFF;
}
/* Innehållet placeras i en div med
klassen content */
.content {
padding: 10px;
background: #FFF;
}
```


75

CSS Flytande Layout - en kolumn

```
body {
margin: 0;
padding: 0;
background: #CCC;
}
.container {
width: 80%;
/* Flytande bredd anges i procent */
margin: auto;
/* Automatiske marginaler
tillsammans med bredden centrerar
layouten */
background: #FFF;
}
.content {
padding: 10px;
background: #FFF;
}
```


76

CSS Fast Layout - Två kolumner

```
body {
margin: 0;
padding: 0;
background: #CCC;
}
.container {
width: 800px;
margin: auto;
background: #FFF;
}
.content {
width: 580px;
float: left;
padding: 10px;
background: #FFF;
min-height: 300px;
}
.sidebar {
width: 180px;
float: left;
padding: 10px;
background: #FFF;
min-height: 300px;
}
```


77

Tips: FREE CSS TEMPLATES

www.freecsstemplates.org

78